

**OTPAD
NIJE SMEĆE!**

**SPREČAVANJE
NASTANKA
OTPADA**

SPREČAVANJE NASTANKA OTPADA

*Projekt je sufinancirala Europska unija iz Kohezijskog fonda.
Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost Grada Splita.*

NAKLADNIK

Grad Split

UREDNIŠTVO

Služba za međunarodne i
EU projekte

LEKTURA TEKSTA

Bojana Milovski

GRAFIČKI DIZAJN

K&K Promocija

TISAK

DES ustanova za
zapošljavanje, rad i
profesionalnu rehabilitaciju
osoba s invaliditetom

NAKLADA

5000 komada

IMPRESSION

OTPAD NIJE SMEĆE.....	6
KRUŽNO GOSPODARENJE OTPADOM.....	8
SPREČAVANJE NASTANKA OTPADA.....	12
ODBIJANJE ONOGA ŠTO NAM NE TREBA.....	13
SMANJENJE NASTANKA OTPADA.....	13
PROCJENA DOSADAŠNJE POTROŠNJE.....	14
SMANJITE SVE AKTIVNOSTI KOJE POTIČU POTROŠNJU.....	14
OGRANIČENJE SADAŠNJE I BUDUĆE POTROŠNJE.....	15
PRAKTIČNI SAVJETI.....	16

SADRŽAJ

OTPAD NIJE SMEĆE

**Znate li koliko plastičnih
vrećica upotrijebi jedan
građanin?**

**1000 plastičnih vrećica
godišnje!**

Kad bi samo svaki peti građanin Hrvatske prestao koristiti plastične vrećice, sljedeća bi generacija u prirodi zatekla 199.588.400.000 vrećica manje. To je skoro 200 milijardi plastičnih vrećica manje!

The background of the entire page is a photograph of a vast, sprawling pile of plastic waste and debris under a clear blue sky. A large yellow callout box is positioned in the lower-left area of this image.

Znate li koliko je vremena potrebno da se plastična vrećica razgradi u prirodi?

Potrebno je 1000 godina da se polietilen potpuno razgradi.

KRUŽNO GOSPODARENJE OTPADOM

Problem gomilanja smeća ne može riješiti nitko drugi osim nas samih. Usvojili smo olako obrazac „uzmi“ – „iskoristi“ – „odbaci“. Nakon što jednom iskoristimo proizvod i odbacimo ga, on završi na odgalištu otpada, a resursi korišteni za njegovu proizvodnju ostaju neiskorišteni.

Posljedica takvog ponašanja u ovom trenutku je da trošimo više resursa nego što ih je Zemlja u stanju obnoviti.

U Europskoj uniji prihvaćen je novi model gospodarenja otpadom kako bi se očuvao okoliš i zdravlje ljudi. Mnoge europske zemlje već odvajaju 80 – 90 % svojeg otpada. Mi tek počinjemo mijenjati stare navike i postajemo svjesni da štetimo sami sebi. Nitko ne želi smeće kraj svoje kuće! Prestanimo ga onda stvarati i pretvorimo „smeće“ u korsnu sirovinu prema redoslijedu tzv. kružnog gospodarenja otpadom.

KRUŽNO GOSPODARENJE OTPADOM:

1.

**SPREČAVANJE
NASTANKA OTPADA**
– predstaviti čemo razne
načine kojima sprečavamo
nastanak otpada

2.

PONOVNA UPORABA
– predstaviti čemo
postupke kojima se
proizvod ili dijelovi
proizvoda koriste ponovno
bez dodatne obrade

3.

RECIKLIRANJE – odvajanje otpada prema vrsti
osnovni je preduvjet postupka u kojem se otpadni
materijali prerađuju u proizvode izvorne ili neke
druge namjene

4.

OPORABA
– postupak prerađe u
materijale koji se koriste
kao gorivo ili materijal za
zatrpanje

5.

**ODLAGANJE
PREOSTALOG OTPADA**

Kružno gospodarenje oponaša prirodne ekosustave koji su također „kružni“ – ništa se ne gubi, nego mijenja oblik i na kraju se krug zatvara – otpad ponovo postaje sirovina.

Uvođenje novog sustava gospodarenja otpadom naša je obveza prema zakonodavstvu

Europske unije i Republike Hrvatske, ali je i puno više od toga. To je obveza i odgovornost svakog od nas. Da bi novi sustav funkcionirao, moramo pokušati smanjiti količinu otpada koji proizvodimo i odvojiti sav otpad koji se prikuplja na području našeg grada jer dovoljno učinkovita alternativa ne postoji.

Ako se papir, plastika, staklo, metal, tekstil i sl. bace zajedno, vrlo je teško naknadno odvojiti otpad. Samo mali trud svakog od nas čini ogromnu razliku. Svrha je ove brošure pokazati primjere održive prakse gospodarenja otpadom te informirati

sve građane o pravilima odvajanja otpada, što se i kako može odvojiti, a što se ne odvaja. Ukoliko savjesno odvajamo sve vrste otpada te kompostiramo biootpad, višestruko ćemo smanjiti količinu „smeća“.

SPREČAVANJE NASTANKA OTPADA

Oko 30 % otpada koji stvaramo moguće je izbjegći promišljanjem o smanjenju potrošnje. To zahtijeva veliku promjenu potrošačkih navika na koje smo navikli i koje nam olakšavaju svakodnev-

ni život, ali takva promjena može značajno povećati kvalitetu našeg života jer nas potiče da se zdravije hranimo, koristimo kvalitetnije proizvode i racionalnije raspolazemo kućnim budžetom.

Pokrenimo pozitivne promjene! Počnimo od vlastitog doma usvajanjem korisnih promjena:

1. odbijanje onoga što nam ne treba
2. reduciranje onoga što nam treba
3. ponovna uporaba onoga što već posjedujemo
4. recikliranje onoga što ne možemo ponovno koristiti
5. kompostiranje

Ponašanje u skladu s ovih 5 principa može gotovo u potpunosti smanjiti količinu proizvedenog otpada. Ovaj koncept naziva se **pokret nula otpada!**

ODBIJANJE ONOGA ŠTO NAM NE TREBA

Puno toga što nam se nudi uglavnom nam je nepotrebno. Znate li da zakon dopušta zabranu ubacivanja papirnatih letaka trgovackih lanaca u poštanski sandučić? Znate li da možete obavijestiti banku kako ne želite papirnata izvješća te da svu komunikaciju želite rješavati putem

elektronske pošte? Svaki put kad nam netko ponudi nešto besplatno, uglavnom promotivni materijal, razmislite trebate li taj poklon. Jer svaki put kad prihvatimo, stvaramo potrebu za ponovnom proizvodnjom tog proizvoda koji nam najčešće ne treba.

SMANJENJE NASTANKA OTPADA

Ukoliko postanemo svjesni da je konzumerizam i nekontrolirana potrošnja glavni generator proizvodnje otpada, možda shvatimo koliko smo ovisni o stvarima.

Možemo pomoći okolišu i unaprijediti kvalitetu vlastitog života prateći savjete o smanjenju potrošnje u svakodnevnom životu.

PROCJENA DOSADAŠNJE POTROŠNJE

Prvo sami pokušajte odrediti koliko stvarno koristite stvari kojima ste okruženi. Pokušajte zamisliti kako bi bilo živjeti bez nekih stvari za koje ste oduvijek smatrali da bez njih ne možete.

Osim što ćete se oslobođiti nepotrebnih stvari ili ćete im pronaći novu namjenu, prilikom svake iduće kupnje svjesnije ćete odabirati ono što vam je uistinu potrebno.

SMANJITE SVE AKTIVNOSTI KOJE POTIČU POTROŠNJU

Mediji pomažu u stvaranju nametnutih potreba na načine kojih nismo uvijek svjesni. Preuzmite kontrolu kad izlaze sebe i obitelj utjecaju medija, gledajte ciljano samo ono što vas zanima.

OGRANIČENJE SADAŠNJE I BUDUĆE POTROŠNJE

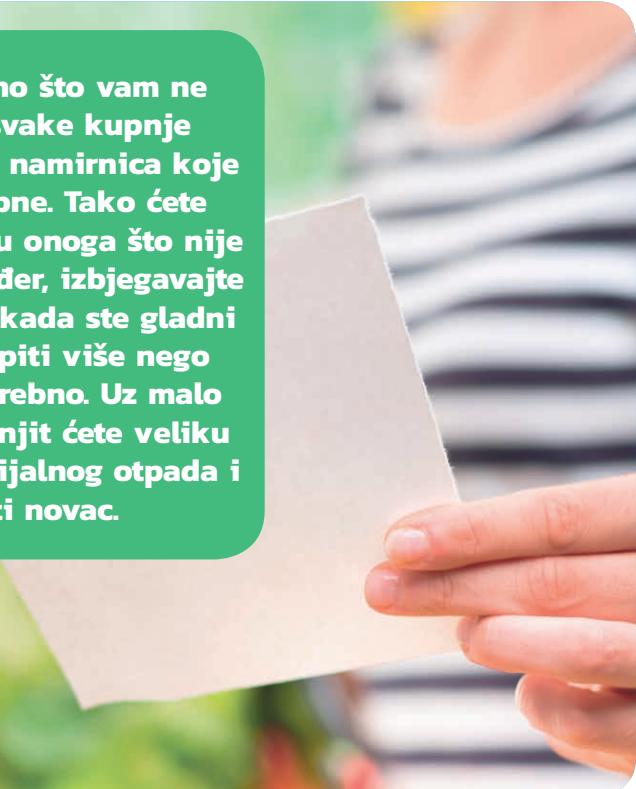

Naglasak je na smanjenju korištenja ambalaže. Puno se proizvoda slične kakvoće može naći, čak i povoljnije ukoliko se kupuje u rinfuzi. Odbijte vrećicu koju vam nude u trgovini. Budite spremni i nosite uvijek sa sobom vlastitu vrećicu za višekratnu upotrebu. Pažljivo procijenite koje su vam količine namirnica potrebne i ne kupujte

previše kako biste izbjegli kasnije bacanje hrane. Izbjeđavajte printanje i koristite električne uređaje za primanje računa, izvoda iz banke i drugih izvješća kako biste smanjili korištenje papira. Kada god možete, šećite ili koristite javni prijevoz umjesto vožnje vlastitim automobilom.

PRAKTIČNI SAVJETI

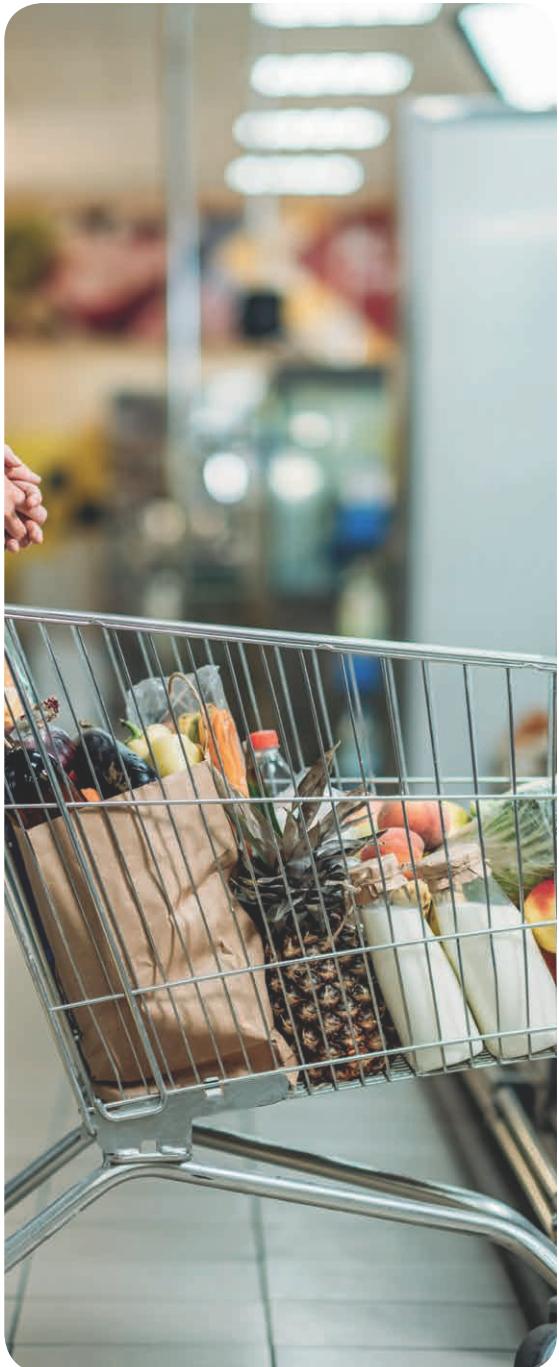
Ne kupujte ono što vam ne treba. Prije svake kupnje napravite popis namirnica koje su vam potrebne. Tako ćete izbjegći kupovinu onoga što nije na popisu. Također, izbjegavajte ići u kupovinu kada ste gladni jer možete kupiti više nego što vam je potrebno. Uz malo planiranja smanjiti ćete veliku količinu potencijalnog otpada i uštedjeti novac.

**Birajte namirnice
u povratnoj
(staklenoj)
ambalaži.**

**Kupujte češće
manje količine.
Tako se izbjegava
kvarenje hrane, a
time i potencijalni
otpad.**

**Birajte voće i
povrće koje nije
već zapakirano. Ako
birate „rinfuzu”,
možete kupiti
upravo onoliko
koliko trebate.**

Nosite uvijek platnenu vrećicu sa sobom kako biste izbjegli plastičan otpad i uštedjeli novac. Jednokratne vrećice nepotreban su otpad.

Koristite trajni pribor za jelo: metalne vilice, žlice i noževe, porculanske i keramičke čaše i tanjure. Izbjegavajte koristiti jednokratne plastične proizvode (vrećice, tanjure, pribor za jelo, slamke).

Uvijek dajte prednost proizvodima u staklenoj ambalaži jer se staklo može koristiti ponovno te se u potpunosti može reciklirati.

Izbjegavajte kupovati hranu u neekološkom pakiranju, na primjer onom koje koristi puno različitih materijala (plastika, papir, folija). Polugotova ili gotova hrana često je u takvoj ambalaži.

Kupljene namirnice rasporedite u stražnji dio hladnjaka, a starije proizvode premjestite naprijed. Tako nećete zaboraviti što imate u hladnjaku te ćete spriječiti kvarenje hrane.

Ne bacajte hranu. Višak spremite u hladnjak ili zamrzivač.

OTPAD NIJE SMEĆE!

Tijekom obroka izbjegavajte servirati veće količine hrane kako biste spriječili nastajanje biootpada. Lakše je uzeti dodatnu porciju nego zbrinjavati nepotreban otpad.

Ostaci hrane mogu poslužiti kao kompost za vrt ili sobno bilje.

**Prilikom kupnje
predmeta birajte one
koji su dugotrajniji kako
biste ih mogli koristiti
dulji vremenski period.**

**Radije kupite jedan
kvalitetan proizvod koji
će vam dugo trajati
nego više nekvalitetnih
koje ćete brzo odbaciti.**

Pridržavajte se uputa za održavanje odjeće kako bi vam dulje trajala.

Odjeću koja vam ne treba, donirajte ili odložite na za to predviđena mesta.

Oznaka „upotrijebiti do“ označuje do kojeg se datuma namirnice mogu koristiti, a oznaka „najbolje upotrijebiti do“ označuje da se namirnica može koristiti, ali kvaliteta namirnice nakon toga roka može biti umanjena (boja, okus, nutritivna svojstva), no i dalje je sigurna za jelo.

Ne odbacujte namirnice s rokom trajanja „najbolje upotrijebiti do...“ jer se mogu sigurno koristiti i nakon isteka naznačenog roka.

Pri skladištenju namirnica informirajte se koje namirnice dulje traju na sobnoj temperaturi nego u hladnjaku.

Informirajte se kako s prirodnim sredstvima možete učinkovito održavati čistoću svojeg doma. Većina kupovnih sredstava uopće nam nije potrebna, a sadrži tvari štetne za okoliš, i to uglavnom u plastičnoj ambalaži. Iznenadit ćete se što se sve može s malo octa i sode bikarbune. U drogerijama možete pronaći velika pakiranja sode bikarbune, a u poljoprivrednim apotekama i trgovinama boja i lakova možete pronaći kristalnu sodu, tj. sodu za pranje.

Prednost dajte krutim sapunima umjesto tekućim. Zbog tekućih sapuna troši se jako puno plastike - i boca i pumpica su plastični.

Umjesto vlažnih i papirnatih maramica koristite pamučne. Nekada su maramice bile sastavni dio osobne higijene te smo ih imali u svakom džepu ili torbici.

Pravilnom brigom o korištenju namirnica sprečavamo i smanjujemo količinu otpada te štedimo energiju, što dodatno pomaže očuvanju okoliša.

Grad Split

Adresa: Obala kneza Branimira 17,
21000 Split

Telefon: 021/310-111

Web: www.split.hr

Projekt „Otpad nije smeće!“

Web: otpadnijesmece.split.hr

E-mail: otpadnijesmece@split.hr

Čistoća d.o.o.

Adresa: Put Mostina 49,
21000 Split

Informacije:

0800 0021 ili 021/374-560

Broj odlagališta: 021/374-363

E-mail: cistoca@st.t-com.hr

Web: www.cistoca-split.hr

Za više informacija o**EU fondovima posjetite:**

www.razvoj.gov.hr

www.strukturnifondovi.hr